ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 15.6.2010
SEC(2010) 742 окончателен

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА

относно наличието на прекомерен дефицит в Дания

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА

относно наличието на прекомерен дефицит в Дания

ПРИЛАГАНЕ НА ПАКТА ЗА СТАБИЛНОСТ И РАСТЕЖ В НАСТОЯЩИТЕ УСЛОВИЯ НА КРИЗА

1. Много държави в ЕС понастоящем отчитат дефицити на консолидирания държавен бюджет, които надвишават посочената в Договора референтна стойност от 3 % от БВП. Често голямото нарастване на дефицита, както и на равнището на дълга, трябва да се разглежда в контекста на безпрецедентната световна финансова криза и икономическия спад през 2008—2009 г. Влияние оказват редица фактори. Първо, икономическият спад води до намаляване на данъчните приходи и до повишаване на социалните разходи (напр. за обезщетения при безработица). Второ, осъзнавайки важната роля на бюджетната политика при настоящите извънредни икономически условия, в своя Европейски план за икономическо възстановяване (ЕПИВ) от ноември 2008 г., одобрен от Европейския съвет през декември, Комисията призова за фискални стимули. В плана се предвижда стимулите да бъдат своевременни, целенасочени, с временен характер и съобразени с устойчивостта на публичните финанси и с конкурентоспособността в отделните държави-членки, както и да бъдат преустановени, след като икономическите условия се подобрят. И накрая, редица държави предприеха мерки за стабилизиране на финансовия сектор, някои от които оказаха влияние върху дълговата позиция или пораждат риск от по-висок дефицит и дълг в бъдеще, въпреки че някои от разходите в рамките на правителствената подкрепа биха могли да бъдат компенсирани на по-късен етап.

2. Съгласно Пакта за стабилност и растеж от Комисията се изисква да започне процедурата при прекомерен дефицит (ППД), когато бюджетният дефицит на дадена държава-членка надвиши референтната стойност от 3 % от БВП. Измененията на Пакта за стабилност и растеж от 2005 г. имаха за цел да се гарантира по-специално, че икономическите и бюджетните условия са изцяло взети предвид на всеки етап от ППД. Така Пактът за стабилност и растеж осигурява рамката, подкрепяща държавните политики за бързо възстановяване на стабилното състояние на бюджета, като се отчита икономическата ситуация и по този начин се осигурява дългосрочна устойчивост на публичните финанси.

ПРАВЕН КОНТЕКСТ

3. Процедурата при прекомерен дефицит (ППД) е определена в член 126 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Тази процедура е допълнително уточнена в Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета за определяне и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит[1], който е част от Пакта за стабилност и растеж.

[1] ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6. В доклада са взети предвид и одобрените от Съвета ЕКОФИН на 10 ноември 2009 г. „Подробни указания за изпълнението на Пакта за стабилност и растеж и

4. Съгласно член 126, параграф 2 от Договора Комисията трябва да следи за спазването на бюджетната дисциплина въз основа на два критерия, а именно: а) дали съотношението на планирания или действителния държавен дефицит спрямо брутния вътрешен продукт (БВП) надвишава референтната стойност от 3 % (освен ако съотношението е намаляло съществено и трайно и е достигнало ниво, близко до референтната стойност; или превишението е само извънредно и временно и съотношението остава близо до референтната стойност); и б) дали съотношението на държавния дълг спрямо БВП надвишава референтната стойност от 60 % (освен ако съотношението намалява в достатъчна степен и се приближава към референтната стойност със задоволителен темп).

5. В член 126, параграф 3 от Договора се посочва, че ако държава-членка не изпълнява изискванията по единия или по двата критерия, Комисията трябва да изготви доклад. В доклада също трябва да се „вземе предвид дали бюджетният дефицит надвишава държавните инвестиционни разходи, както и всички останали съответни фактори, включително средносрочното икономическо и бюджетно състояние на държавата-членка.“

6. Въз основа на данните, предоставени от датските компетентни органи през април 2010 г.[2], и на прогнозата на службите на Комисията от пролетта на 2010 г., на 12 май 2010 г. Комисията прие доклад за Дания съгласно член 126, параграф 3[3].

7. Впоследствие, на [27 май 2010 г.], Икономическият и финансов комитет излезе със становище относно доклада на Комисията в съответствие с член 126, параграф 4 от Договора.

8. Член 126, параграф 5 от Договора изисква Комисията да изпрати становище до Съвета, ако Комисията счита, че съществува или може да възникне прекомерен дефицит в дадена държава-членка. С цел да се установи дали съществува или може да възникне прекомерен дефицит Комисията смята, че следва да се вземат под внимание: i) заключенията от нейния доклад съгласно член 126, параграф 3 и ii) становището на Икономическия и финансов комитет във връзка с доклада. Въз основа на тези елементи Комисията изрази някои съображения относно Дания.

СЪОБРАЖЕНИЯ ОТНОСНО ДАНИЯ

9. Съгласно данните, предоставени през април 2010 г. от датските власти, дефицитът на консолидирания държавен бюджет на Дания се очаква да

насоки относно формата и съдържанието на програмите за стабилност и конвергентните програми“, които са достъпни на http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/legal_texts/index_en.htm.

[2] Съгласно Регламент (ЕО) № 479/2009 на Съвета държавите-членки трябва да докладват два пъти годишно на Комисията за планираните и действителните равнища на своя държавен дефицит и държавен дълг. Последното уведомление от страна на Дания се намира на следния адрес в Интернет: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/government_finance_statistics/excessive_deficit/edp_notification_tables.

[3] Всички документи, свързани с ППД за Дания, могат да бъдат намерени на следния уебсайт: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/government_finance_statistics/excessive_deficit/edp_notification_tables.

достигне 5,4 % от БВП през 2010 г., надвишавайки по този начин референтната стойност от 3 % от БВП. В доклада на Комисията в съответствие с член 126, параграф 3 се посочва, че планираният дефицит не е бил близо до референтната стойност от 3 % от БВП, но планираното превишение на референтната стойност би могло да бъде определено като извънредно по смисъла на Договора и на Пакта за стабилност и растеж. По-специално то е вследствие на силен спад в икономиката по смисъла на Договора и на Пакта за стабилност и растеж. Според прогнозите на службите на Комисията от пролетта на 2010 г. се предвижда реалният БВП в Дания да се възстанови на равнище 1,6 % през 2010 г. след рязкото свиване в размер на 4,9 % през 2009 г. Дефицитът през 2010 г. се дължи както на забавянето на икономическия растеж, така и на мерките за стимулиране на икономиката, предприети от датските власти в съответствие с ЕПИВ. Планираното превишение на референтната стойност обаче не може да се счита за временно. Според прогнозите на службите на Комисията от пролетта на 2010 г. дефицитът ще спадне до 4,9 % от БВП през 2011 г., при условие че политиката остане непроменена[4] . Заложеният в Договора критерий за дефицита не е изпълнен.

10. Според предоставените през април 2010 г. данни от датските власти консолидираният брутен държавен дълг е бил в размер на 45,1 % от БВП през 2010 г. В прогнозата на службите на Комисията от пролетта на 2010 г. се предвижда съотношението на дълга да се увеличи в периода 2010—2011 г. от 46 % на 49,5 % от БВП, но да остане под референтната стойност от 60 % от БВП. Заложеният в Договора критерий за дълга е изпълнен.

11. В съответствие с разпоредбите на Договора и на Пакта за стабилност и растеж Комисията разгледа в доклада си и други „значими фактори“. Съгласно Пакта за стабилност и растеж тези фактори могат да се вземат предвид при етапите, водещи до вземане на решение за наличието на прекомерен дефицит, само ако дефицитът изпълнява двойното условие — да бъде близо до референтната стойност и превишението на референтната стойност да бъде временно.. В случая с Дания двойното условие не е изпълнено. Разгледани поотделно съответните фактори в този случай като цяло изглеждат относително благоприятни.

12. Становището на Икономическия и финансов комитет в съответствие с член 126, параграф 4 от Договора съответства на оценката в доклада на Комисията съгласно член 126, параграф 3.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Проследяването на състоянието на бюджета в Дания, и по-специално прегледът на спазването на критериите, посочени в член 126, параграф 2, накара Комисията да изготви доклад съгласно член 126, параграф 3 от Договора. Комисията, като взе предвид доклада си и становището на Икономическия и финансов комитет, е на мнение, че в Дания съществува прекомерен дефицит.

[4] В прогнозата, основаваща се на допускането, че политиката ще остане непроменена, се отчита (частичното) оттегляне на мерките с извънреден характер, свързани с кризата.